

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Mevrouw drs. K.H. Ollongren
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070-312 92 00
fax 070-312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 8 maart 2019

betreft Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

ons kenmerk 160862.44u

Geachte mevrouw Ollongren,

Op verzoek van de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft de Eerste kamer op 11 juli 2017 de stemming over het voorstel voor de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen¹ aangehouden. Bij brief van 29 juni 2018 hebt u de Eerste Kamer verzocht de behandeling van het wetsvoorstel te hervatten.² De commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis der Koning heeft daarop besloten de bespreking van deze brief aan te houden en het debat in de Tweede Kamer over kwaliteitsborging voor het bouwen af te wachten. Nadat dit debat op 6 december 2018 was gehouden, hebt u op 17 januari 2019 het met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) gesloten bestuursakkoord implementatie en invoering wetsvoorstel Kwaliteitsborging voor het bouwen aan de Eerste Kamer aangeboden.³ Alle correspondentie over en ontwikkelingen rondom het wetsvoorstel geven de leden van verschillende fracties aanleiding tot het stellen van vragen en het maken van opmerkingen.

Vragen van de CDA-fractie

De leden van de **CDA**-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de minister van 29 juni 2018 met het verzoek om de behandeling van de – op verzoek van de regering op 11 juli 2017 aangehouden – Wet kwaliteitsborging te hervatten. Verder hebben zij goede nota genomen van het in de Tweede Kamer gevoerde overleg van 6 december jl. en het met de VNG gesloten bestuursakkoord van 17 januari 2019. Tevens is het op 1 mei 2017 aangeboden Ontwerpbesluit kwaliteitsborging voor het bouwen nog bij deze Kamer aanhangig.⁴ Alhoewel deze leden waardering hebben voor de inzet van de minister roept dit een aantal vragen op. De leden van de fractie van de **ChristenUnie** sluiten zich bij deze vragen aan.

¹ Kamerstukken 34 453.

² Kamerstukken I 2017/18, 34 453, I. De datum op het Kamerstuk is overigens 28 juni 2018.

³ Kamerstukken I 2018/19, 34 453, L.

⁴ Kamerstukken I 2016/17, 34 453, C.

datum 8 maart 2019

ons kenmerk 160862.44u

blad 2

De leden van de CDA-fractie concluderen dat de minister stelt dat wetsteksten leidend zijn voor de door amendering gewijzigde wet en dat zij ter voorkoming van misverstanden de duiding van de amendementen, door haar in de brief van 29 juni 2018 gegeven, zal verankeren in lagere regelgeving. Daarover hebben de leden van de CDA-fractie de volgende vragen. Deze leden vragen de minister uitvoerig en duidelijk in te gaan op de vragen, aangezien de beantwoording bepalend zal zijn voor het eindoordeel over het onderhavige wetsvoorstel.

Het voorgestelde artikel 7:758 lid 4 BW regelt dat de aannemer aansprakelijk is voor gebreken die niet bij oplevering zijn ontdekt, tenzij de gebreken niet aan de aannemer zijn toe te rekenen. Een belangrijk verschil met de huidige situatie is dat de aannemer niet langer kan volstaan met het verweer dat de opdrachtgever het gebrek had moeten ontdekken bij de oplevering van het bouwwerk, maar dat de aannemer ook na oplevering zal moeten aantonen dat het gebrek niet aan hem valt toe te rekenen. De minister stelt in haar brief:

“De opdrachtgever zal moeten stellen en bewijzen dat sprake is van een tekortkoming in de nakoming van de aanneemovereenkomst. De aannemer zal vervolgens moeten bewijzen dat het gebrek niet aan hem valt toe te rekenen. Dit werkt ook zo in het algemene aansprakelijkheidsrecht van artikel 6:74 e.v. BW.”

De leden van de CDA-fractie leiden daaruit af dat de bewijsplicht in eerste instantie bij de opdrachtgever ligt. Dit komt de duidelijkheid ten goede. De leden van de CDA-fractie begrijpen uit de brief dat de minister deze toelichting in een AMvB wil onderbrengen. Graag ontvangen zij een bevestiging van de minister.

De voorgestelde wijziging van artikel 7:754 BW conform amendement nr. 15 regelt de wijze waarop de aannemer aan zijn waarschuwingsplicht dient te voldoen. Op grond van deze wijziging moet een waarschuwing schriftelijk en ondubbelzinnig gebeuren en moet de aannemer daarbij wijzen op de gevolgen voor de kwaliteit van het bouwwerk. De leden van de CDA-fractie hebben goede nota genomen dat niet de toelichting op het amendement, maar onderstaande toelichting, door de minister gegeven en te verankeren in lagere regelgeving, leidend zal zijn:

“De aannemer hoeft niet te vrezen voor aansprakelijkheid indien hij recht doet aan zijn waarschuwingsplicht. Als hij al aansprakelijk zou zijn vanwege het veronachtzamen van de waarschuwingsplicht, is hij dat alleen voor de schade als gevolg van deze veronachtzaming. Dit gaat niet zo ver dat hij daarmee ook voor fouten van anderen, zoals de architect, aansprakelijk kan worden gehouden. Een dergelijke zeer vergaande uitleg zou ook niet passen in het systeem van de wet. Van een opdrachtnemer kan, mede in het licht van de inhoud van het eerste lid van artikel 7:754 BW en de feitelijke rolverdeling tussen partijen, redelijkerwijs niet verwacht worden dat hij zijn opdrachtgever voor (kort gezegd) elke fout behoedt en (kosteloos) alternatieven of berekeningen of oplossingen aandraagt (nog los gezien van de vraag of hij daartoe de expertise bezit), en aansprakelijk is als hij dit niet doet. Ook het uitvoeren van de opdracht na het geven van een waarschuwing betekent niet dat de aannemer hiermee verantwoordelijk wordt voor de fouten die zijn ontstaan door toedoen van de opdrachtgever.”

datum 8 maart 2019

ons kenmerk 160862.44u

blad 3

De leden van de CDA-fractie ondersteunen deze toelichting, maar willen van de minister weten of dit daadwerkelijk in de AMvB zal worden vastgelegd en hoe deze waarschuwingsplicht moet worden uitgelegd bij meedoen aan een aanbesteding. Immers een aanbesteding zal altijd conform moeten worden berekend, afwijking brengt immers ongeldigheid met zich mee.

Graag vernemen de leden van de CDA-fractie van de minister of het klopt dat constructeurs, architecten, adviseurs en straks ook kwaliteitsborgers hun aansprakelijkheid verregaand kunnen beperken. Publicaties van onder andere de professoren Van Gulijk en Neerhof wijzen hierop. In het wetsvoorstel wordt de aansprakelijkheid van de aannemer juist fors uitgebreid. Dit zou een behoorlijke onbalans kunnen creëren. De minister geeft in de brief van 29 juni 2018 aan dat de rechter rekening kan houden met de omstandigheid dat een gebrek bijvoorbeeld (mede) door toedoen van door de opdrachtgever ingeschakelde derden is veroorzaakt. Zodoende kan de rechter wel rekening houden met de rol van derden zoals constructeurs, maar de verhaalsmogelijkheden voor opdrachtgever of aannemer op die derden is dan zeer beperkt. Dit klemt des te meer nu uit de onderzoeken van het Platform Constructieve Veiligheid en TNO Bouw blijkt dat de meerderheid van de ernstige bouwfouten (ruwweg tussen de 55%-65%) ontstaat door fouten gemaakt door de constructeur/ontwerper. Graag ontvangen de leden van de CDA-fractie een reactie van de minister.

De leden van de CDA-fractie lezen in het met de VNG gesloten bestuursakkoord:

“Een kwaliteitsborger vervangt niet het publieke toezicht en is geen verlengstuk van het publieke toezicht. De kwaliteitsborger controleert – in opdracht van de vergunninghouder – dat de werkzaamheden in het kader van kwaliteitsborging zo worden uitgevoerd dat het gerechtvaardigd vertrouwen ontstaat dat het bouwwerk voldoet aan de bouwtechnische voorschriften in de hoofdstukken 2 tot en met 6 van het Bouwbesluit 2012”.

Dit zo zijnde, vernemen de leden van de CDA-fractie graag van de minister of, rekening houdend met de juridische term “gerechtvaardigd vertrouwen”, voldoende onderzocht is wat dit betekent voor de aansprakelijkheid van bij de bouw betrokken partijen, inclusief die van de kwaliteitsborger. Zo ja, dan vernemen zij graag de afwegingen die daarin gemaakt worden. De minister stelt verder dat de kwaliteitsborger een opdrachtnemer is van de vergunninghouder en zeker geen verlengstuk van het openbaar bestuur. In hoeverre kan dan nog sprake zijn van onafhankelijkheid van de kwaliteitsborger? Hoe is dit vastgelegd? Als de gemeente nog steeds haar publieke taken behoudt, wat betekent dit dan voor de leges (het was de bedoeling dat die zouden dalen)?

De leden van de CDA-fractie lezen in het bestuursakkoord dat in het nieuwe stelsel:

“het verboden is een bouwwerk in gebruik te nemen binnen een periode van 10 dagen na het moment van gereed melding en het overleggen van het dossier bevoegd gezag. De gemeente kan besluiten de ingebruikname tegen te houden totdat de het dossier bevoegd gezag compleet is. Indien gegevens of bescheiden ontbreken mag de gemeente aannemen dat het bouwwerk niet gebouwd is in overeenstemming met de van toepassing zijnde bouwtechnische voorschriften. Daarnaast kan de gemeente in het kader van haar handhavingstaak besluiten dat het bouwwerk – in afwachting van nader onderzoek - niet in gebruik mag worden genomen, indien er op basis van het dossier of op

datum 8 maart 2019

ons kenmerk 160862.44u

blad 4

grond van andere signalen een ernstig vermoeden bestaat dat er niet gebouwd is in overeenstemming met de van toepassing zijnde bouwtechnische voorschriften.”

De leden van de CDA-fractie verzoeken de minister te duiden wie verantwoordelijk zal zijn voor de mogelijk hieruit voortvloeiende kosten bij niet mogelijke of verlate ingebruikname van het betreffende bouwwerk. De opdrachtgever? De aannemer? De kwaliteitsborger? De gemeente die door capaciteitsproblemen wellicht niet tijdig kan beoordelen? Degene die het betreffende (missende) document niet tijdig aangeleverd heeft? Graag ontvangen deze leden een verduidelijking van de minister.

Verder is een bestuursakkoord niet juridisch bindend. Erkent de minister dat gemeenten kunnen afwijken van het bestuursakkoord, en dat dit kan leiden tot verdere complexiteit en een lappendeken aan lokale regelgeving? Hoe borgt de minister dat de VNG en haar leden zich aan het akkoord houden?

Het door Rijk en VNG gesloten bestuursakkoord behelst enkel proefprojecten in de gevolgklasse 1. De leden van de CDA-fractie vragen de minister of dit betekent dat enkel in deze categorie proefprojecten worden uitgevoerd vóór de beoogde ingangsdatum van de wet. Zo ja, acht de minister dit verstandig, aangezien de problemen zich vaak voordoen in de complexere projecten die in gevolgklasse 2 en 3 te vinden zijn? Is de minister het met de leden van de CDA-fractie eens dat teneinde een goede afweging te kunnen maken of “het stelsel leidt tot betere bouwkwiteit tegen aanvaardbare kosten”, ook hier ervaringen dienen te worden opgedaan? Zo ja, op welke wijze wordt dit gerealiseerd?

De leden van de CDA-fractie vragen de minister om aan te geven onder welk wettelijk kader de proefprojecten worden uitgevoerd. De Wet kwaliteitsborging wordt (indien deze wordt aanvaard) immers pas van kracht op het moment dat de Omgevingswet wordt ingevoerd (2021). De minister stelt in het bestuursakkoord dat waar nodig gebruik wordt gemaakt van de Crisis- en herstelwet (Chw). Die biedt daar momenteel echter nog geen kader voor. Zo’n kader kan wel worden toegevoegd aan de Chw in een volgende tranche, maar deze kent een doorlooptijd. Als dat wettelijk kader nog ontwikkeld moet worden, hoeveel tijd blijft er dan nog over voor de proefprojecten? Is dat een reële termijn om zowel de voorfase van een project (vergunningaanvraag, beoordeling stukken) en de uitvoeringsfase inclusief goedkeuring door de gemeente te doorlopen, aangezien bouwprojecten en besluitvorming daarover in het algemeen behoorlijk wat tijd in beslag nemen en de minister volgens het bestuursakkoord een half jaar vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet wil bepalen – mede aan de hand van de proefprojecten – of inwerkingtreding van de Wet Kwaliteitsborging doorgang kan vinden?

Verder staat in het bestuursakkoord te lezen: “Partijen spreken af de nadere uitwerking van de regels over de inhoud van de risicobeoordeling en het dossier bevoegd gezag in overleg tussen BZK, gemeenten en marktpartijen te bepalen met het oog op het vastleggen ervan in algemene regels in de nadere regelgeving.” Ook dit vergt tijd. Graag ontvangen de leden van de CDA-fractie een reactie van de minister.

De leden van de CDA-fractie lezen verder in het bestuursakkoord, op pagina 2:

datum 8 maart 2019

ons kenmerk 160862.44u

blad 5

"Partijen spreken af de nadere uitwerking van de regels over de inhoud van de risicobeoordeling en het dossier bevoegd gezag in overleg tussen BZK, gemeenten en marktpartijen te bepalen met het oog op het vastleggen ervan in algemene regels in de nadere regelgeving."

En verderop op pagina 2:

"De beoogde datum van inwerkingtreding is 1 januari 2021."

En:

"Vóór inwerkingtreding zal voldoende vertrouwen dienen te bestaan dat invoering van het stelsel leidt tot betere bouwkwaliteit tegen aanvaardbare kosten."

Op pagina 3 staat vervolgens:

"De minister maakt, na overleg met bij de bouw betrokken marktpartijen, uiterlijk een half jaar voor 1 januari 2021 bekend in hoeverre het stelsel per die datum op verantwoorde wijze kan worden ingevoerd."

De leden van de CDA-fractie vragen de minister te motiveren waarom het volgens de regering de voorkeur verdient – bij nog zoveel onzekerheden en een latere ingangsdatum – nu al de wet te aanvaarden. Immers, ook nu kunnen pilotprojecten plaatsvinden en ook nu kunnen kwaliteitsborgers worden ingezet. Mocht de minister vinden dat afhandeling van de wet prevaleert, dan vernemen deze leden graag van de minister of en, zo ja, hoe het parlement nog invloed kan uitoefenen op de definitieve inwerkingtreding van de wet.

Ten slotte vernemen de leden van de CDA-fractie graag van de minister welke gevolgen een en ander heeft voor het bij de Eerste Kamer aanhangige Ontwerpbesluit, waarvan de voorhangtermijn is gestuit.⁵

Vragen van de D66-fractie

De leden van de **D66**-fractie hebben met genoegen kennisgenomen van het door de minister en de VNG gesloten bestuursakkoord, waarin opgenomen de G4, G40 en de Vereniging Bouw- & Woningtoezicht Nederland, waarin partijen het belang van de introductie van een nieuw stelsel voor de kwaliteitsborging voor de bouwsector erkennen.

De leden van de D66-fractie hebben naar aanleiding van dit akkoord nog een enkele vraag. De rol van het bevoegd gezag als vergunningverlener verandert door dit voorstel, maar de rol van toezichthouder verandert niet. Deze leden herkennen daarin ook de uitwerking van de amendementen en de

⁵ Kamerstukken I 2016/17, 34 453, E. In deze brief bevestigt uw ambtsvoorganger dat "de voordracht aan de Koning van het ontwerpbesluit kwaliteitsborging voor het bouwen niet eerder wordt gedaan dan nadat de behandeling van het wetsvoorstel door uw Kamer is afgerond."

datum 8 maart 2019

ons kenmerk 160862.44u

blad 6

motie met nummer 19.⁶ De vraag van deze leden richt zich op de rol van de Toelatingsorganisatie als ZBO. Kan de minister de leden van deze fractie verduidelijken waarom voor dit toch zware en dure middel wordt gekozen? Is het nog noodzakelijk, zo vragen de leden van de D66-fractie.

De komende tijd zullen er nieuwe pilots worden uitgevoerd samen met de gemeenten. Hoe worden de resultaten van deze pilots verwerkt voordat de wet geïmplementeerd wordt in de Omgevingswet? Er wordt immers gesproken van het implementeren van de voorliggende wet in de Omgevingswet, hetgeen veronderstelt dat er geen wijzigingen meer zullen zijn. De leden van de D66-fractie hechten aan de evaluatie en het verwerken van de resultaten van de pilots.

Kan de minister de leden van de D66-fractie opheldering geven waarom de implementatie van de Wet kwaliteitsborging opgehangen wordt aan de Omgevingswet? Het betekent feitelijk opnieuw uitsel terwijl ook in de inspraak wordt aangedrongen op een zo snel mogelijke invoering.

Vragen van de PVV-fractie

De leden van de **PVV**-fractie wensen nog een aantal vragen te stellen. Het bestuursakkoord stelt:

“Monitoring vindt ten minste plaats op basis van de volgende criteria:

- 2.1. Het stelsel bevat voldoende waarborgen dat gerealiseerde bouwwerken voldoen aan de bouwtechnische voorschriften in de hoofdstukken 2 tot en met 6 van het Bouwbesluit 2012.
- 2.2. Uit de proefprojecten komen geen onoverkomelijke knelpunten naar voren voor invoering van het stelsel. Om eventuele knelpunten inzichtelijk te maken en op te lossen, worden nieuwe proefprojecten opgestart.
- 2.3. De ICT bij het Rijk en het bevoegd gezag is op orde.
- 2.4. De toelatingsorganisatie kwaliteitsborging bouw is operationeel, zodat bouwprojecten die onder het stelsel vallen, doorgang kunnen vinden.
- 2.5. Er zijn voldoende instrumenten voor kwaliteitsborging voor het bouwen toegelaten tot het stelsel zodat bouwprojecten die onder het stelsel vallen, doorgang kunnen vinden.
- 2.6. Er zijn voldoende kwaliteitsborgers beschikbaar zodat bouwprojecten die onder het stelsel vallen, doorgang kunnen vinden.”

Kan de minister nader aangeven op basis van welke concrete aspecten de criteria getoetst zullen worden? Wanneer is sprake van een ‘onoverkomelijk knelpunt’? Onder welke voorwaarden is de ICT op orde? Wat is de norm voor ‘voldoende instrumenten’ en ‘voldoende kwaliteitsborgers’? Kan de minister aangeven of en in hoeverre bij de proefprojecten en bij de verdere uitrol van dit stelsel ook hoogbouw betrokken wordt?

Vragen van de PvdA-fractie

De leden van de **PvdA**-fractie hebben in het kader van het wetsvoorstel kwaliteitsborging voor het bouwen met belangstelling kennisgenomen van het bestuursakkoord van VNG en de minister. In het bestuursakkoord staat dat het bouw- en woningtoezicht een wettelijke taak is en dat:

⁶ Motie van de leden Albert de Vries en Van der Linde, Kamerstukken II 2016/17, 34 453, nr. 19.

datum 8 maart 2019

ons kenmerk 160862.44u

blad 7

“het bevoegd gezag zijn handhavende bevoegdheid kan inzetten op een wijze waarop dat in het specifieke geval naar zijn oordeel geëigend is. Hierbij moet de gemeente kunnen acteren op basis van signalen van bijvoorbeeld de kwaliteitsborger of derden, maar ook zelf kunnen waarnemen, beoordelen en interveniëren.”

Om die rol goed te kunnen vervullen, wordt in het beoogde stelsel de informatiepositie van de gemeente op twee manieren verzekerd. Het wetsvoorstel bevat verplichtingen om bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor het bouwen **een risicobeoordeling** te voegen en om bij de gereedmelding een dossier met informatie over een aantal onderdelen van het bouwwerk over te leggen (**dossier bevoegd gezag**).

In het bestuursakkoord staat voorts:

“De nadere uitwerking van de regels over de inhoud van de risicobeoordeling en het dossier bevoegd gezag dienen naar het karakter van de verantwoording te worden vormgegeven. In die nadere uitwerking in de lagere regelgeving zal worden geregeld welke gegevens en bescheiden de risicobeoordeling en het dossier bevoegd gezag moeten bevatten ten aanzien van het voldoen aan de bouwtechnische voorschriften”.

Dit leidt tot de volgende vragen van de leden van de PvdA-fractie. Kan de regering aangeven “welke gegevens en bescheiden, naar het karakter van de verantwoording” de risicobeoordeling en het dossier bevoegd gezag moeten bevatten zodat er voldoende juridische zekerheid ontstaat voor alle betrokkenen? Hoe verhouden deze “gegevens en bescheiden, naar het karakter van de verantwoording” zich tot het Ontwerpbesluit kwaliteitsborging voor het bouwen dat al op 1 mei 2017 bij de Eerste Kamer is voorgehangen en waarvan de commissie de voorhangtermijn heeft gestuit? Bevat dit ontwerpbesluit alle gewenste “gegevens en bescheiden, naar het karakter van de verantwoording”?

In het bestuursakkoord is tevens gesteld:

“Partijen spreken af de nadere uitwerking van de regels over de inhoud van de risicobeoordeling en het dossier bevoegd gezag in overleg tussen BZK, gemeenten en marktpartijen te bepalen met het oog op het vastleggen ervan in algemene regels in de nadere regelgeving”.

Dit leidt tot de volgende vraag van de leden van de PvdA-fractie. Is het voorgehangen Ontwerpbesluit kwaliteitsborging voor het bouwen, conform afspraak in het bestuursakkoord, besproken met de betrokken partijen? Zo ja, leidt dit tot aanpassing van het Ontwerpbesluit? Zo ja, op welke onderdelen? Zo nee, waarom niet?

De leden van de PvdA-fractie hebben ook vragen over het borgen van de handhavingsmogelijkheden van de gemeenten. Zij hechten belang aan de publieke rol van gemeenten in het systeem van de kwaliteitsborging van de bouw. Ook op het gebied van de handhaving. Daarom hebben ze enkele vragen over de handhaving. De rol van gemeenten spitst zich toe op twee momenten in het bouwproces, namelijk bij de risicobeoordeling en het dossier bevoegd gezag. In het bestuursakkoord staat dat:

datum 8 maart 2019

ons kenmerk 160862.44u

blad 8

“de gemeente kan besluiten de ingebruikname tegen te houden totdat de het dossier bevoegd gezag compleet is. Indien gegevens of bescheiden ontbreken mag de gemeente aannemen dat het bouwwerk niet gebouwd is in overeenstemming met de van toepassing zijnde bouwtechnische voorschriften.”

Dit leidt tot de volgende vraag van de leden van de PvdA-fractie: hoe gaat de regering de sancties bij verzuim en/of overtreding regelen?

Daarnaast kan de gemeente “in het kader van haar handhavingstaak besluiten dat het bouwwerk – in afwachting van nader onderzoek – niet in gebruik mag worden genomen, indien er op basis van het dossier of op grond van andere signalen een ernstig vermoeden bestaat dat er niet gebouwd is in overeenstemming met de van toepassing zijnde bouwtechnische voorschriften”. Kan de regering aangeven hoe zo’n ernstig vermoeden gemotiveerd moet worden? En wat betekent dit voor de kosten en aansprakelijkheid?

In het bestuursakkoord wordt, in het kader van de preventieve taak, gesproken over het opleggen van “informatiemomenten en stopmomenten”. Daarover hebben de leden van de PvdA-fractie de volgende vragen. Kunnen deze informatiemomenten en stopmomenten ongeclausuleerd worden opgelegd? Zo nee, welke voorwaarden zijn hieraan verbonden? Kan de regering aangeven hoe deze informatiemomenten en stopmomenten gemotiveerd moeten worden? En wat betekent dit voor de kosten en aansprakelijkheid?

In het bestuursakkoord staat dat wordt gezien in hoeverre het gebruiksverbod van 10 dagen of langer kan gelden als een beperking in de zin van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen (“beperking van de bevoegdheid tot gebruik van of beschikking over een onroerende zaak of een recht waaraan die zaak is onderworpen, niet zijnde een privaatrechtelijke beperking”) of in hoeverre andere passende maatregelen kunnen worden toegepast. De leden van de PvdA-fractie vinden het essentieel dat het gebruiksverbod goed geregeld wordt en hebben daarom de volgende vragen. Kan de regering aangeven welke criteria een rol spelen bij het antwoord op de vraag “in hoeverre het gebruiksverbod van 10 dagen of langer kan gelden als een beperking in de zin van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen”? En hoe zij deze criteria wil wegen? Welke voor- en nadelen van zo’n beperking in de zin van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke ziet de regering? Aan welke andere passende maatregelen, inclusief sancties, wordt gedacht?

Uiteraard is ook de relatie tussen het bestuursakkoord en de voorliggende wetgeving relevant. In het bestuursakkoord worden in artikel 3 “voorwaarden voor inwerkingtreding” van de wetgeving geformuleerd, onder andere op het gebied van ICT en proefprojecten. Dit brengt de leden van de PvdA-fractie tot de volgende vraag: hoe verhouden deze voorwaarden uit het bestuursakkoord zich tot het voorliggend besluit om de wet in te voeren? Wat als er te zijner tijd niet aan deze voorwaarden wordt voldaan?

De voorwaarden voor inwerkingtreding kennen veelal geen objectieve normstellingen; bijvoorbeeld de voorwaarde “de ICT bij het Rijk en het bevoegd gezag is op orde” en “uit de proefprojecten komen geen onoverkomelijke knelpunten naar voren voor invoering van het stelsel”. Het is niet

datum 8 maart 2019

ons kenmerk 160862.44u

blad 9

ondenkbaar dat er voorafgaand aan de invoering verschillend gedacht wordt over deze en andere voorwaarden. Dit brengt de leden van de PvdA-fractie tot de volgende vragen. Zijn er afspraken gemaakt over de handelwijze bij een mogelijk verschil van inzicht over de voorwaarden voor inwerkingtreding van de wetgeving, zoals geformuleerd in het bestuursakkoord? Zo ja, welke? Zo nee, wat is het handelingsperspectief volgens de regering als deze situatie zich voordoet?

De leden van de fractie van de PvdA zijn van mening dat verzekeraars een belangrijke rol kunnen spelen bij de kwaliteitsborging van het bouwen. Het idee is dat als bouwbedrijven zich beter gaan verzekeren, de verzekeraars zich ook met de kwaliteitsborging gaan bemoeien om onverwachte schade-uitkeringen te voorkomen. De huidige regelingen zoals bijvoorbeeld BouwGarant ontzorgen de consument nog onvoldoende. Er is behoefte aan (betere) verzekeringen/garantieregelingen, die gebruikers de zekerheid geven dat tijdens (een belangrijk deel van) de levensduur van het gebouw gebreken worden hersteld en eventuele geleden schade wordt vergoed.

Destijds heeft minister Blok in de Tweede Kamer toegezegd dat hij met de verzekeraars zou praten over een nieuwe verzekering c.q. nieuwe 'verzekerde garantie' waarbij de gebruiker bij gebreken geheel wordt ontzorgd. Het gaat hierbij primair om herstel van gebreken en secundair om schadevergoeding van geleden schade (bijvoorbeeld hogere energie- en/of onderhoudslasten; gezondheidsproblemen). De leden van de PvdA-fractie zijn benieuwd naar de voortgang van deze toezegging. Vinden hierover gesprekken plaats? Wat is de stand van zaken? Op welke termijn zijn er resultaten te verwachten?

Het is in ieders belang om de kosten van het oprichten van een nieuw ZBO en de kwaliteitsborgers laag te houden. Dit kan volgens de leden van de PvdA-fractie met behulp van erkende technische toepassingen. In de Tweede Kamer is tijdens de behandeling in 2017 een motie⁷ met algemene stemmen aangenomen over de erkende technische toepassingen, zodanig dat er voor deze erkende toepassingen in de praktijk geen controle meer nodig is door kwaliteitsborgers. De leden van de PvdA-fractie zijn benieuwd naar de voortgang van deze toezegging. Vinden hierover gesprekken plaats? Wat is de stand van zaken? Op welke termijn zijn er resultaten te verwachten?

Tot slot staat op de website van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties informatie over de kwaliteitsborging voor het bouwen. De rol van de gemeenten, kwaliteitsborgers en opdrachtgevers is hier volgens de leden van de fractie van de PvdA niet correct weergegeven. Deelt de regering deze conclusie? Zo nee, waarom niet? Zo ja, is zij bereid deze informatie aan te passen?

Vragen van de GroenLinks-fractie

Voor de leden van de fractie van **GroenLinks** is cruciaal in het wetsvoorstel de publieke taak om toe te zien dat er veilig, solide en duurzaam wordt gebouwd. De vragen die de leden in het plenaire debat hebben gesteld waren en zijn met name daarop gericht. Van belang is of het bestuursakkoord dat de minister met de VNG heeft gesloten daarvoor de waarborgen biedt binnen de kaders van het voorliggende wetsvoorstel of dat daarvoor meer wettelijke waarborgen nodig zijn. In algemene zin leeft bij de leden van de fractie van GroenLinks dan ook de vraag hoe de in de in de overeenkomst

⁷ Kamerstukken II 2016/17, 34 453, nr. 19.

datum 8 maart 2019

ons kenmerk 160862.44u

blad 10

tussen VNG en overheid afgestemde hoofdlijnen van invulling en uitvoering van zulke wettelijke waarborgen worden voorzien. Het voorgaande leidt tot een aantal vragen.

Ten aanzien van de verantwoording aan het bevoegd gezag stellen deze leden de vraag of de regering het op de eerste plaats niet wenselijk acht om gezien het zwaarwegend belang van een consistent en sluitend toezicht op bouwtechnische voorschriften *de inhoudelijke voorwaarden* voor de risicobeoordeling en het dossier bevoegd gezag in het wetsvoorstel zelf te verankeren, in plaats van dat dit in de lagere regelgeving verschijnt. Zo ja, biedt dit wetsvoorstel wel genoeg grondslag om het bovenstaande te kunnen verankeren? Zo nee, op welke wijze is de regering voornemens invulling te geven aan de motie-Koerhuis c.s., die de regering verzoekt om het bestuursakkoord met de VNG te verwerken in zowel de besluitvorming als in de AMvB bij de wet?⁸ Hoe wordt deze Kamer daar bij betrokken?

In hoeverre kan in de praktijk worden afgeweken van het verstrekken van de hoofdlijnen van de vereiste informatie zoals die in het bestuursakkoord VNG zijn gespecificeerd? Lezen de leden van de GroenLinks-fractie goed dat in het nieuwe stelsel verondersteld wordt dat gemeenten aan de hand van de door de kwaliteitsborger afgegeven goedkeurende verklaring adequaat invulling kunnen geven aan hun taken en verantwoordelijkheden? Hoe verhoudt dit zich tot de klaarblijkelijk toenevende rol van privaat toezicht in het faciliteren van publiek toezicht en de publieke verantwoordelijkheid voor het reguleren en controleren van de bouwsector? Heeft de regering overwogen om de private toezichthouders niet rechtstreeks door de te controleren bouwers te laten inhuren, maar via een door het bevoegd gezag te beheren en controleren pool, zodat er geen juridische afhankelijkheid van de bouwer is en de onafhankelijkheid beter geborgd kan worden?

Onder het kopje 'Voorwaarden voor inwerkingtreding' wordt een aantal criteria geformuleerd die tijdens de implementatie worden gemonitord. Onder 2 wordt bijvoorbeeld gesproken van 'voldoende waarborgen', 'geen onoverkomelijke knelpunten', 'de ICT is op orde', 'voldoende instrumenten' en 'voldoende kwaliteitsborgers'. Kan de minister deze criteria kwantificeren en de leden van de GroenLinks-fractie inzicht geven aan welke voorwaarden de genoemde criteria moeten beantwoorden om in de termen van dit bestuursakkoord als 'voldoende' of 'op orde' te worden beschouwd? Zonder een specificatie van de criteria blijft een uiterst subjectieve beoordeling van de voorwaarden voor inwerkingtreden mogelijk en kunnen allerlei interpretatieverschillen tussen partijen ontstaan.

Proefprojecten worden als succesvol bevonden zodra "het beeld [ontstaat] dat er geen onoverkomelijke knelpunten meer zijn" voor implementatie van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Dien de criteria die worden gehanteerd bij het vaststellen of bovenstaand doel is bereikt, namelijk waarneming van "leereffecten", "bijstelling van voorwaarden" en "sprake... van een inslijtend patroon van samenwerking" tussen bevoegd gezag en andere partijen niet verder te worden geconcretiseerd? Welke partijen worden betrokken bij het al dan niet succesvol bevinden van proefprojecten? Zijn dit enkel de regiegroep en begeleidingsgroep? Worden deze bevindingen gevalideerd?

Het bestuursakkoord betreft enkele cruciale onderwerpen in de voorgenomen evaluatie van het wetsvoorstel over drie jaar. De onderwerpen die in de evaluatie worden betrokken zijn in veel

⁸ Kamerstukken II 2018/19, 28 325, nr. 184.

datum 8 maart 2019

ons kenmerk 160862.44u

blad 11

gevallen weinig smart geformuleerd. Dat leidt bij de leden van de fractie van GroenLinks tot de volgende vragen. Is het bij het evalueren van de efficiëntie van de samenwerking tussen bevoegd gezag en kwaliteitsborgers niet belangrijk om in plaats van het vage begrip "mate waarin" een indicatie te geven van wat als minimaal acceptabele uitkomst na drie jaar wordt geacht? Zo nee, waarom niet en zo ja waar denkt de minister aan? Geldt hetzelfde punt niet nog dringender voor het beoordelen of de taakinvulling van het bevoegd gezag en kwaliteitsborgers kosteneffectief is gebleken? Zo nee, waarom niet en zo ja waar denkt de minister aan? Op welke wijze wordt implementatie van het wetsvoorstel herzien, indien het beoogde doel niet in voldoende "mate" wordt gerealiseerd na drie jaar en hoe zullen de beide Kamers hierbij worden betrokken? Gevolgklassen 2 en 3 maken geen deel uit van dit bestuursakkoord. Op welke wijze treedt de minister met de VNG in overleg over de dan te voorziene werking van het wetsvoorstel?

Tot slot: in het Tweede Kamerdebat over de gang van zaken rond het bouwtoezicht heeft de minister op antwoorden van de Tweede Kamer terzake bevestigend geantwoord dat de gemeente tijdens de bouw toezicht kan houden op bouwwerkzaamheden en bij zwaarwegende redenen tussentijds de bouw kan stilleggen.⁹ Op welke wettelijke grondslag in het wetsvoorstel baseert de minister deze uitspraak, en indien deze niet ondubbelzinnig is, is de minister dan bereid het wetsvoorstel daarop aan te passen?

De commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis der Koning ziet met belangstelling uit naar uw reactie en ontvangt deze graag zo spoedig mogelijk na dagtekening van deze brief.

Hoogachtend,

Prof. mr. J.W.M. Engels

Voorzitter van de commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis der Koning

⁹ Handelingen II 2018/19, nr. 33, item 10, p. 9.